

Voorzitter van de FPÖ Heinz-Christian Strache (l) schudt de hand van Sebastian Kurz van de ÖVP. FOTO REUTERS

Rechts-populistische FPÖ regeert Oostenrijk weer

WENEN De conservatieve ÖVP en de rechtse FPÖ gaan Oostenrijk besturen. Dat betekent een zeer streng migratiebeleid.

Runa Hellinga
BOEDAPEST

Terwijl Brussel zich vooral afvroeg wat een coalitie van de conservatieve ÖVP en de rechts-populistische FPÖ voor het Oostenrijkse EU-lidmaatschap gaat betekenen, waren Oostenrijkse media druk met de afschaffing van het rookverbod in de horeca. Een succesje voor pro-rokerspartij FPÖ. Maar het 'Öxit-referendum' dat hun leider Heinz-Christian Strache bepleitte, komt er niet. De regerings-overeenkomst die zaterdag werd gepresenteerd, verbiedt dat.

"We hebben een pro-Europese instelling", zei kanselier en ÖVP-leider Sebastian Kurz. Ook vice-kanselier Strache, die vorig jaar nog trots een samenwerkingsovereenkomst met de partij van president Poetin tekende, toonde zich ongekend pro-Europees.

Kurz verklaarde al eerder dat Oostenrijk de EU en de euro volgens hem nodig heeft, maar een duidelijk pro-EU-standpunt was ook voorwaarde voor de goedkeuring van de regering door bondspresident Alexander Van

der Bellen, sinds januari namens de Oostenrijkse Groenen het federale staatshoofd van Oostenrijk. In oktober meende FPÖ-voorman Strache nog dat Oostenrijk lid moest worden van de Visegrad-groep, de euro-kritische samenwerking tussen Hongarije, Polen, Tsjechië en Slowakije, en toonde hij lof voor de eurosceptische Hongaarse premier Orbán.

Kurz wees een Visegrad-lidmaatschap toen al af en met de regeringsverklaring lijkt het nieuwe kabinet

De nieuwe regering wil de invloed van de islam beperken

zich duidelijk te distantiëren van de koers van hun buurlanden.

De FPÖ mag op het EU-dossier fors hebben toegegeven, op andere gebieden drukt de partij wel een zware stempel. De populistten bezetten behalve het ministerie van buitenlandse zaken en integratie ook binnenlandse zaken en defensie. Grenscontrole, politie, veiligheidsdiensten, vluchtelingenopvang: het valt nu onder de verantwoordelijkheid van 'blauw'.

Die bundeling van bevoegdheden in rechts-populistische handen heeft tot de nodige zorg geleid. Veel ÖVP'ers menen dat hun leider coalitiepartner

FPÖ te veel tegemoet is gekomen. Minister van binnenlandse zaken Herbert Kickl geldt als hardliner die verantwoordelijk is voor FPÖ-slogan 'Weens bloed – teveel islam doet niemand goed.'

Het regeringsprogramma wemelt van plannen voor strengere celstraffen, publieke controlecamera's en af luisterprogramma's om versleutelde chats te kunnen volgen.

Het aantal asielzoekers moet omhoog, er komt strengere grensbewaking en wie asiel aanvraagt, moet al zijn geld en zijn mobiel inleveren – dat laatste om gegevens over vluchttrouwe en contacten te kunnen onderzoeken. Tot hun erkenning krijgen asielzoekers geen geld, alleen verzorging in natura. Verder wil de regering mensen terugsturen naar het eerste EU-land waar ze asiel hebben aangevraagd, veelal het vluchteling-onvriendelijke Hongarije.

Kinderen van asielzoekers mogen pas naar school als ze voldoende Duits spreken, en dat geldt ook voor andere migrantenkinderen: wie op zijn zesde onvoldoende Duits spreekt, is niet 'schoolrijp' en komt in een aparte klas. Daarnaast wil de regering door de uitgave van een gestandaardiseerde koran en 'uitvoerige controle op de wijze waarop de leer wordt verspreid' de invloed van de islam beperken. De financiering van moskeeën door buitenlandse geldschieters is al verboden, maar islamitische scholen worden ook taboe.

Longarts pleit voor test op gevoeligheid landbouwgif

CHEMICALIËN Mensen die beroepshalve veel met bestrijdingsmiddelen werken, zouden moeten worden onderzocht.

Joop Bouma
REDACTIE DUURZAAMHEID & NATUUR

Mensen die beroepshalve met bestrijdingsmiddelen werken, zoals loonwerkers in de landbouw, moeten zich laten testen op overgevoeligheid voor chemische stoffen. Ook particularien die geregeld met onkruidverdelgers als Roundup spuiten, zouden moeten nagaan of ze overgevoelig zijn voor die stoffen.

Longarts Marjolein Drent, expert zeldzame longziekten, pleit voor grotere voorzichtigheid met bestrijdingsmiddelen. Ze komt met die aanbeveling nu de Europese Commissie afgelopen maand besloot de vergunning voor glyfosaat (zoals Roundup) met vijf jaar te verlengen.

'Piet, die altijd met bestrijdingsmiddelen werkte, is ook niet oud geworden'

Volgens Drent zijn sommige mensen extreem gevoelig voor bestrijdingsmiddelen zonder dat ze dat zelf weten. "Het heeft met aanleg te maken. Dat zit in je DNA. Daar moeten we meer op letten."

Ze behandelde een vrouw die in 1999 en in 2000 tot twee keer toe ernstige longproblemen kreeg na het spuiten van Roundup op het schoolplein van haar kinderen. De vrouw kreeg ademhalingsproblemen en moest worden opgenomen.

Eerst werd de oorzaak niet ontdekt, maar toen de klachten zich precies een jaar later herhaalden na het spuiten met glyfosaat, stond volgens Drent vast dat inademing van Roundup de oorzaak was. In het veiligheidsinformatieblad van fabrikant Monsanto, wordt niet gewaarschuwd voor inademingsrisico's. "Bij het opvolgen van de gebruiks-

voorschriften zijn geen belangrijke nadelige effecten te verwachten", aldus dit document. Ook wordt geen adem-bescherming geadviseerd.

Drent, longarts in Nieuwegein en hoogleraar diffuse longziekten aan de Universiteit Maastricht, vindt dat er een test moet komen voor mensen die met dit soort bestrijdingsmiddelen werken. "Dat kost misschien 150 euro per test. Je kunt er veel ellende mee vermijden."

Een collega van Drent, longarts Jos Rooijackers, directeur van het Nederlands Kenniscentrum Arbeid en Longaandoeningen vindt dat er nog onvoldoende harde gegevens zijn om een gevoeligheidstest voor glyfosaat aan te bevelen. "Dan moeten we toch eerst meer kennis hebben van de gezondheidsrisico's. Maar feit is wel dat de deskundigheid bij longartsen over de interacties van chemische stoffen heel slecht is ontwikkeld. De risico's van blootstelling aan chemische stoffen zoals bestrijdingsmiddelen moeten in de opleiding aan bod komen."

Hans Huijbers, voorzitter van de boerenorganisatie ZLTO, maar reagerend als boer die geregeld met glyfosaat werkt, vindt een test voor het werken met bestrijdingsmiddelen niet direct nodig. "Tegenwoordig worden bestrijdingsmiddelen veel nauwkeuriger toegepast en er wordt steeds beter voor gezorgd dat er zo weinig drift is tijdens het spuiten. Ik denk dat het meevalt bij een gemiddelde boer die, zoals ik, maar eens in de zes jaar met glyfosaat spuit."

Maar Huijbers twijfelt bij mensen die beroepshalve veel met bestrijdingsmiddelen werken, zoals werknemers van loonbedrijven, die door boeren worden ingehuurd op het gewas of de bodem te bespuiten. "Ik was laatst op een begrafenis in een dorp in de buurt. Dat was iemand die vijftig jaar als loonspuiters had gewerkt. Later dacht ik, hij is wel vrij jong overleden, eigenlijk. En dan zit je wat te mijmeren, en dan denk je: Piet, die ook altijd met bestrijdingsmiddelen werkte, is ook niet oud geworden. En Gerrit ook al niet. Het is niet hard te maken, maar er kán een verband zijn. En dan denk ik: ja, bij professionele spuiters zou zo'n test misschien verstandig zijn."

VERDIEPING 8

En de boer... hij ademt in

ILLUSTRATIE STUDIO VONG